

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών

Τεχνολογία και Καινοτομία - Οικονομική Επιστήμη και Επιχειρηματικότητα

Ενότητα: Ισολογισμός Επιχειρήσεων

Αν. Καθηγητής Μπακούρος Ιωάννης
e-mail: yib@uowm.gr,

Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και
Τηλεπικοινωνιών

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η Επιχείρηση γενικά (1/4)

- Η Επιχείρηση, απέναντι στον νόμο, είναι νομικό πρόσωπο, κατ' αναλογία προς την έννοια του φυσικού προσώπου.
- Γεννιέται νομικά με κάποιο συμβόλαιο, καταχωρείται σε βιβλία που τηρούνται από το κράτος, ζει, αποκτά περιουσία, διέπεται από νόμους κλπ και πεθαίνει σε προκαθορισμένη ημερομηνία ή εάν το θελήσουν οι γεννήτορές της ή εάν δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της.
- Από τη σύστασή της αποκτά και τα πρώτα της χρήματα δηλαδή το αρχικό της κεφάλαιο, τα οποία όμως χρωστάει στη λήξη της σε αυτούς που της τα έδωσαν, δηλαδή στους μετόχους της.
- Στους μετόχους της, χρωστάει επίσης, τα κέρδη που πραγματοποιεί κάθε χρόνο, καθώς και όσα χρήματα δεν μοιράζει που προέρχονται από τα κέρδη της και ονομάζονται αποθεματικά.

Η Επιχείρηση γενικά (2/4)

- Κατά τη λειτουργία της, συμβαίνει να δανείζεται χρήματα από τράπεζες και άλλους. Τα χρήματα αυτά τα χρωστάει σε αυτούς από τους οποίους δανείστηκε, σε προκαθορισμένο χρονικό διάστημα.
- Αν το διάστημα αυτό είναι μεγάλο, διαρκεί κάποια έτη, ονομάζεται μακροπρόθεσμος δανεισμός, εάν τα χρωστά σε μικρό χρονικό διάστημα, ονομάζονται βραχυπρόθεσμος δανεισμός.
- Χρωστάει επίσης και σε όποιους της κάνουν κάποιες διευκολύνσεις, δηλαδή σε αυτούς που θα έπρεπε να πληρώσει γιατί αγόρασε κάτι, και ενώ έπρεπε να τους πληρώσει, τους χρωστάει.
- Είναι σαν να της δανείζουν αυτοί με ένα ποσό ίσο με το ποσό της αξίας της αγοράς, η επιχείρηση να τους ξεχρεώνει την ώρα της αγοράς και να τους χρωστάει το 'δάνειο' που της έκαναν. Αυτοί ονομάζονται προμηθευτές.

Η Επιχείρηση γενικά (3/4)

- Με αυτό το μηχανισμό βλέπουμε ότι η επιχείρηση μαζεύει χρήματα, από τους μετόχους της, από τράπεζες, από προμηθευτές της και από άλλους που για κάποιο λόγο της δίνουν χρήματα.
- Όλα αυτά τα χρήματα, που η επιχείρηση, τα χρωστάει, ονομάζονται Παθητικό.
- Τα χρήματα που μάζεψε η επιχείρηση, κάπου τα τοποθετεί.
- Τα τοποθετεί στο ταμείο, σε πράγματα που αγόρασε για να πραγματοποιήσει το σκοπό για τον οποίο συστάθηκε και ονομάζονται πάγια, σε εμπορεύματα που αγοράζει, σε ομόλογα, σε συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις, σε διευκολύνσεις προς τους πελάτες της από τις πωλήσεις που πραγματοποιεί, κατ' αναλογία προς τον μηχανισμό των προμηθευτών προς αυτήν και γενικά τα χρήματα που μαζεύει, τα τοποθετεί 'κάπου' και αυτό το 'κάπου' της τα χρωστάει.
- Όλα αυτά τα χρήματα, που η επιχείρηση, τοποθέτησε κάπου και της τα χρωστάνε, ονομάζονται Ενεργητικό.

Η Επιχείρηση γενικά (4/4)

- Από τα στοιχεία αυτά συγκροτείται ο Ισολογισμός και απεικονίζει την περιουσιακή διάρθρωση της επιχείρησης.
- Άρα ο ισολογισμός, είναι μία οικονομική κατάσταση, που παρουσιάζει την οικονομική θέση της επιχείρησης, μιας και παρουσιάζει το τί κατέχει η επιχείρηση και το τι χρωστάει.
- Στο παθητικό φαίνονται οι πηγές προέλευσης των κεφαλαίων της επιχείρησης και στο ενεργητικό φαίνονται οι χρήσεις τους δηλαδή οι επενδύσεις της επιχείρησης.

Ισολογισμός (1/10)

Η χρηματοοικονομική κατάσταση (έκθεση) που εμφανίζει συνοπτικά, σε χρηματικές μονάδες και με βάση τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές τα περιουσιακά στοιχεία της λογιστικής μονάδας και τις πηγές προέλευση τους σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Ο Ισολογισμός είναι η κύρια οικονομική κατάσταση που απεικονίζει, σε μια δεδομένη στιγμή (συνήθως 31/12 ή 30/6 κάθε έτους), σαν φωτογραφία, την οικονομική κατάσταση της Επιχείρησης.

Βασικά χαρακτηριστικά ισολογισμού:

- Εμφανίζει την χρηματοοικονομική κατάσταση της λογιστικής μονάδας.
- Είναι συνοπτική κατάσταση.
- Αναφέρεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή.
- Εκφράζεται σε χρηματικές μονάδες του ιδίου νομίσματος.

Ισολογισμός (2/10)

- Αποτελείται από δύο στήλες, που η μόν πρώτη ονομάζεται Ενεργητικό και η δεύτερη ονομάζεται Παθητικό.
- Το Παθητικό απεικονίζει τις πηγές προέλευσης των κεφαλαίων που διαχειρίζεται η Επιχείρηση, και το Ενεργητικό το που είναι υπενδεδυμένα.
- Υπό άλλη έννοια, παθητικό είναι το που χρωστάει η Επιχείρηση και Ενεργητικό το που έχει τοποθετήσει αυτά τα χρήματα.

Ισολογισμός (3/10)

Με αυτήν την λογική, η Επιχείρηση χρωστάει:

- Στους μετόχους, το κεφάλαιο που κατέβαλλαν.
- Επίσης στους μετόχους, τα κέρδη που δεν διένειμε (αποθεματικά).
- Στις Τράπεζες, τα μακροπρόθεσμα Δάνεια που της χορήγησαν.
- Επίσης στις Τράπεζες, τα βραχυπρόθεσμα Δάνεια (κεφαλαίου κίνησης).
- Στους Προμηθευτές, τα Προϊόντα και Υπηρεσίες που αγόρασε.
- Στο Δημόσιο τους φόρους που έχει υποχρέωση να καταβάλλει κ.α.

Ισολογισμός (4/10)

Στην Ίδια λογική, η Επιχείρηση έχει τοποθετήσει τα παραπάνω χρήματα σε:

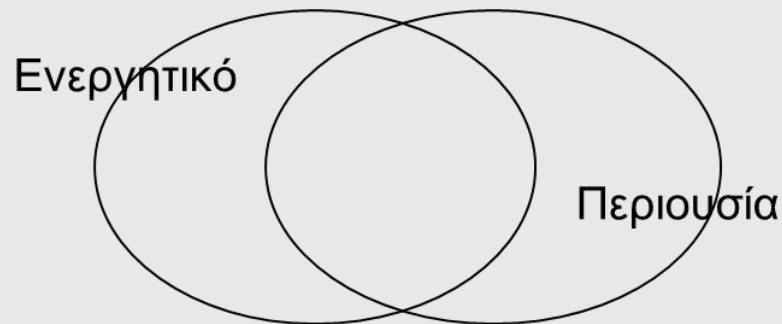
- Σε Πάγια Στοιχεία (κτίρια, μηχανήματα, λογισμικά κα).
- Σε Συμμετοχές σε άλλες Επιχειρήσεις.
- Σε Αποθέματα (εμπορεύματα, ύλες, προϊόντα).
- Σε Απαιτήσεις (π.χ. από πελάτες στους οποίους πώλησε προϊόντα επί πιστώσει και απαιτεί το ποσό της πώλησης).
- Σε Χρεόγραφα (μετοχές, ομόλογα κα).
- Στο Ταμείο.

Ισολογισμός (5/10)

- **ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ**

*Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων,
πόρων της επιχείρησης
που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των στόχων της.*

Ισολογισμός (6/10)

Προϋποθέσεις χαρακτηρισμού περιουσιακού στοιχείου, ως στοιχείο Ενεργητικού:

- Να ανήκει κατά κυριότητα στην λογιστική μονάδα.
- Να έχει περιέλθει στην κυριότητα της λογιστικής μονάδας ύστερα από λογιστικό γεγονός.
- Να εκφράζεται σε χρηματικές μονάδες.
- Να χρησιμοποιείται για την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών της λογιστικής μονάδας.

Ισολογισμός (7/10)

- **ΚΑΘΑΡΑ ΘΕΣΗ/ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ**

Τα κεφάλαια που προέρχονται από εισφορές των φορέων της λογιστικής μονάδας.

- **ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**

Το σύνολο των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς όλους τους τρίτους.

ΠΑΘΗΤΙΚΟ = ΚΑΘΑΡΑ ΘΕΣΗ + ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

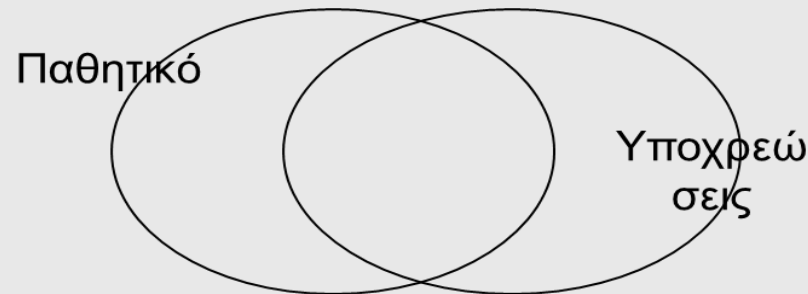

Ισολογισμός (8/10)

Προϋποθέσεις χαρακτηρισμού υποχρέωσης, ως στοιχείο Παθητικού:

Να αφορά στην λογιστική μονάδα κ όχι τους φορείς της.

- Να έχει περιέλθει στην κυριότητα της λογιστικής μονάδας ύστερα από λογιστικό γεγονός.
- Να εκφράζεται σε χρηματικές μονάδες.
- Να προβλέπεται η ικανοποίησή της στο μέλλον.

Ισολογισμός (9/10)

- **ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΙΣΟΤΗΤΑ**

Η σχέση μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης και των πηγών χρηματοδότησης.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ = ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Μορφές Ισολογισμού

- Θετικός όταν $E > ΥΠ$ και άρα $KΘ > 0$.
- Αρνητικός όταν $E < ΥΠ$ και άρα $KΘ < 0$.
- Ουδέτερος όταν $E = ΥΠ$ και άρα $KΘ = 0$.

Στοιχεία ενεργητικού σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ : (1/4)

- **Οφειλόμενο κεφάλαιο:**

Το τμήμα των ιδίων κεφαλαίων το οποίο δεν έχει καταβληθεί και οφείλεται από τους ιδιοκτήτες.

- **Έξοδα εγκατάστασης:**

Έξοδα που έχουν πραγματοποιηθεί με σκοπό την δημιουργία μελλοντικών πλεονεκτημάτων για την επιχείρηση.

Στοιχεία ενεργητικού σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ : (2/4)

- **Πάγιο ενεργητικό:**

Στοιχεία του ενεργητικού που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των στόχων της επιχείρησης και έχουν φυσική ζωή μεγαλύτερη του έτους.

- Ασώματες ακινητοποιήσεις (Σήματα, Λογισμικά κ.α.).
- Ενσώματες ακινητοποιήσεις (Κτίρια, Μηχανήματα κ.α.).
- Συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.

Στοιχεία ενεργητικού σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ : (3/4)

- ***Κυκλοφορούν ενεργητικό:***

Στοιχεία του ενεργητικού που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των στόχων της επιχείρησης και έχουν φυσική ζωή μικρότερη του έτους.

- Αποθέματα (Εμπορεύματα, Ύλες, Προϊόντα κ.α.).
- Απαιτήσεις (Υπόλοιπα Πελατών κ.α.).
- Χρεόγραφα.
- Διαθέσιμα (Ταμείο, Τράπεζα).

Στοιχεία ενεργητικού σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ : (4/4)

- *Μεταβατικοί Λογ/σμοί Ενεργητικού:*
- Έξοδα επόμενης χρήσης (π.χ ασφάλιστρα προ-πληρωτέα).
- Έσοδα χρήσης εισπρακτέα.
- Αγορές υπό παραλαβή.
- ...

Στοιχεία καθαρής θέσης/παθητικού σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ (1/4)

- **Ίδια κεφάλαια:**

- Κεφάλαιο.
- Αποθεματικά.
- Διαφορές αναπροσαρμογής – Επιχορηγήσεις επενδύσεων.
- Ποσά που προορίζονται για αύξηση κεφαλαίου.
- Αποτελέσματα εις νέον: υπόλοιπο κερδών που ούτε δόθηκε ,ούτε παρακρατήθηκε.

- **Προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα:**

Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

...

Στοιχεία καθαρής θέσης/παθητικού σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ (2/4)

- **Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις:**

Υποχρεώσεις που λήγουν σε χρονικό διάστημα *μεγαλύτερο* του έτους.

- **Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις:**

Υποχρεώσεις που λήγουν σε χρονικό διάστημα μικρότερο του έτους.

- Τράπεζες (κεφάλαιο κίνησης).
- ο Προμηθευτές.
- ο Λοιποί.

- **Μεταβατικοί λογ/σμοί παθητικού:**

- Έσοδα επόμενων χρήσεων (π.χ προ-εισπρακτέα ενοίκια).
- Έξοδα χρήσεως δουλευμένα.
- Αγορές υπό τακτοποίηση.

Στοιχεία καθαρής θέσης/παθητικού σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ (3/4)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΠΑΘΗΤΙΚΟ
ΠΑΓΙΟ	ΚΕΦΑΛΑΙΑ
Ασώματα Πάγια	Ίδια κεφάλαια
Ενσώματα Πάγια	Αποθεματικά
Συμμετοχές	Λοιπά
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
Αποθέματα	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
Απαιτήσεις	Μακροπρόθεσμες
Χρεόγραφα	Βραχυπρόθεσμες
Ταμείο	Τράπεζες
	Προμηθευτές
	Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Στοιχεία καθαρής θέσης/παθητικού σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ (4/4)

Εταιρεία Α
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: ΕΤΟΥΣ 200X

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	200X	200X-1	ΠΑΘΗΤΙΚΟ	200X	200X-1
A. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ			A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
B. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	46.421	41.435	I. Κεφάλαιο (μετοχικό κτλ.)	40.796.693	40.796.693
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			II. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	401.642	401.642
I. Ασώματες ακινητοποιήσεις	2.443	10.169	III. Διαφορές αναπροσαρμογής - Επιχο- ρηγήσεις επενδύσεων	7.466.443	572.687
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	40.369.052	33.130.048	VI. Αποθεματικά κεφάλαια	21.624.117	19.326.576
III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρό- θεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	27.856.671	7.555.592	V. Αποτέλεσμα εις νέο		
Σύνολο Γ.	68.228.166	40.695.809	VI. Ποσά προορισμένα για αύξ κεφ.		
Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚ			Σύνολο Α	70.288.895	61.097.598
I. Αποθέματα	10.557.722	9.039.793	B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	3.207.321	2.303.310
II. Απαιτήσεις	38.269.322	36.646.375	Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
III. Χρεόγραφα			I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	18.242.541	
IV. Διαθέσιμα	1.517.814	452.998	II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	26.352.993	23.255.035
Σύνολο Δ.	50.344.858	46.139.166	Σύνολο Γ.	44.595.534	23.255.035
E.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝ/ΚΟΥ	111.462	52.503	Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΑΘ/ΚΟΥ	639.157	272.970
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤ	118.730.907	86.928.913	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	118.730.907	86.928.913

Ισολογισμός (10/10)

- **ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ**

Κάθε πράξη που πραγματοποιείται στην επιχείρηση μεταβάλλει 2 ή περισσότερα στοιχεία του ισολογισμού.

- *Απλοί μετασχηματισμοί.*
- *Σύνθετοι μετασχηματισμοί.*

- *Οριζόντιοι μετασχηματισμοί.*
- *Κάθετοι μετασχηματισμοί.*

Τα Αποτελέσματα Χρήσης

- Η κατάσταση αποτελεσμάτων Χρήσης, δείχνει το τι προέκυψε από την λειτουργία της Επιχείρησης κατά την διάρκεια του έτους.
- Δηλαδή, δείχνει το τι οικονομικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία) είχε η επιχείρηση από την λειτουργία της στον χρόνο που πέρασε, δηλαδή στην χρήση.
- Παρακάτω, φαίνεται η δομή των αποτελεσμάτων χρήσης και το πως προκύπτει το οικονομικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία).

Λογαριασμοί Αποτελεσμάτων χρήσης

Καθαρά Αποτελέσματα Χρήσης =

Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)

- Κόστος πωλήσεων (= Μικτά αποτελέσματα Εκμεταλλεύσεως)

+ Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως (= Σύνολο εσόδων εκμετάλλευσης)

- Γενικά και έξοδα Διοικ. λειτ.

- Γενικά και έξοδα λειτ. Διαθεσεως (= Μερικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως)

+ Έσοδα συμμετοχών, χρεωγ, πιστ. τόκων

- Έξοδα συμμετοχών, χρεωγ, πιστ. Τόκων (= Ολικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως)

+ Έκτακτα έσοδα

- Έκτακτα έξοδα (=Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα)

- Αποσβ παγίων μείον οι ενσωματ στο λειτ. κόστος

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, Μπακούρος Ιωάννης. «**Τεχνολογία, Καινοτομία, Οικονομική Επιστήμη και Επιχειρηματικότητα**». Έκδοση: 1.0. Κοζάνη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.uowm.gr/courses/ICTE117/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Όχι Παράγωγα Έργα Μη Εμπορική Χρήση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους
υπερσυνδέσμους.

